

LINUM

Informationsblad
från Skånelin

Våren 2002

ÅRSMÖTE FÖRENINGEN SKÅNELIN

Intressenter för spånads- och oljelin

Föreningens medlemmar samt andra intresserade kallas härmed till
Årsmöte lördagen den 23 mars 2002 kl 10 00
i Jularps skola och Enetorpets färg vid Skånes Djurpark, Höör

- * Årsmötesförhandlingar
- * Boel Jeppson berättar om Enetorpets färg AB och dess färgtillverkning
- * Skånelin bjuder på kaffe och linfröbullar

Varmt välkomna!

Styrelsen för Skånelin

Välkomna till Jularps Skola och Enetorpets färg

Boel Jeppson

Enetorpets färg AB startade 1994 i en liten tillverkningslokal som byggdes i anslutning till ett skogstorp med beteckningen Enetorp nr 1 och som låg vid Rönneåns dalgång mitt i Skåne. Namnet Enetorp härstammade från det köpekontrakt som skrevs vid avstyckningen 1908 och där säljaren förutom att upplåta gräsbete för en ko även förband sig att "tillåta Elof Pålsson och hans hustru, att å bemälda fäladslott hugga enris till stängsel och för husbehov." Enen var då ett vanligt förekommande träd i Mellanskånes risbygd.

Målsättningen för Enetorpets färg är att tillverka färg för byggnadsmålning. Råvarorna och produkterna skall vara desamma som de man använde innan den moderna färgindustrin tog fart omkring 1950-talet. Plastbaserade bindemedel är portförbudna i tillverkningen. Att utveckla produkter som kan ersätta det moderna färgmaterialet är en av företagets huvuduppgifter. Kunskaperna om det färgmaterial man har använt finns framför allt hos de äldre målarmästarna samt i litteraturen, speciellt i de böcker som användes inom utbildningen av målare innan 1950-talet. Det har dock varit ett pussel att kombinera dessa kunskaper med dagens krav på färgtillverkning och inte minst med de moderna material som idag används som underlag för färgerna.

Idag finns Enetorpets färg i Jularps Skola utanför Höör i Skåne. Förutom tillverkningen finns i skolan även Jularps Handelsbod som är en butik inriktad på byggnadsvård. Det finns även planer för utställningar, kurser m m.

Föreningen Skånelins årsberättelse 2001

Föreningen har under sitt femtonde verksamhetsår haft 195 betalande medlemmar. En minskning av medlemsantalet har skett jämfört med 2000, från 229 till 195 medlemmar. Medlemsavgiften har varit oförändrad, 70 kr. Följande medlemmar har ingått i Skånelins styrelse:

Ulla-Britt Lanz, Örkelljunga, ordförande

Ruth Olsson, Sjöbo, vice ordförande
Henny Johansson, Brösarp, kassör
Charlotte Rolfsson, Kristianstad, sekreterare
Jan Lindberg, Billeberga
Ulla Jönsson, Trelleborg
Eva Ekstrand, Kävlinge
Marie Irlblad, Kågeröd

Suppleanter:

Solgerd Nilsson, Kävlinge
Annika Henriksson, Eslöv
Bengt Svennerstedt, Lund
Sten Stymne, Svalöv
Björn Attervall, Bjärred
Adjungerade hemslöjdskonsulenter i styrelsen:

Annhelen Olsson

Revisorer:

Jan-Greger Persson, Kävlinge
Sonja Johannesson, Kävlinge
Anita Svensson, Tågarps; suppleant

Valberedning:

Jan-Greger Persson, Kävlinge
Karin Persson, Färlöv
Elna Danielsson, Gladsax

Styrelsen har under verksamhetsåret haft fem protokollförda sammanträden nämligen:

25 mars	Årsmöte i Norra Strö skola
21 maj	Brydestuan i Svalöv
13 augusti	Gunnar Nilsson på Gunnarshög
7 november	Ulla Jönsson, Trelleborg
15 januari	Ruth Olsson, Sjöbo

Föreningens årsmöte:

Ordförande Ulla-Britt Lanz kunde hälsa ett 30-tal medlemmar välkomna till årsmötet i Norra Strö skola.

Karin Persson från Norra Strö berättade om sina rötter, se artikel. Efter årsmötet serverades kaffe och linfröbullar.

Skånelin har erhållit hyresbidrag från Svalövs kommun med 29 000 kronor.

Övriga aktiviteter

5/5	Spinnegille i Boarps hembygdspark, Båstad
6/5	Visning av ull och lin, Hörjelgården
17/5	Hembygdsdag i Röstånga, visning av linberedning
24/6	Linberedning i Näsums hembygdsförening

- 21/7 Linberedning, Kronotorpsmöllan
 22/7 Linberedning, Kulturen i Lund
 v 31 Linberedning, Smygedagarna
 5/8 Hade linföreningen möjlighet att rycka lin hos Ester Hansson, Holmbytorp och hos Jan Lindberg, Billeberga
 11/8 Linberedning i Eslöv
 12/8 Linberedning i Veberöd, Skånsk kulturdag
 7-8/9 Skånedagarna på Bosjökloster, visning av linberedning
 7/10 Visning av linberedning för Österlens reumatikerförening i Gärsnäs
 15-18/11 Christinehofs slotts julmarknad, linberedning

Brydestuan

Den 22 maj var det studiebesök av Ingegerd Jansson från Linföreningen Linnéa, Umeå. Linberedningskurserna har varit på studiebesök under året. Brydestuan har även utnyttjats av våra medlemmar under hösten.

Linum

Föreningen Skånelins medlemsblad har kommit ut under våren och hösten 2001. I Linum får medlemmarna utförlig information om händelser, aktiviteter samt artiklar angående lin.

Redaktionen som består av Eskil Persson, tar tacksamt emot bidrag från medlemmarnas olika aktiviteter.

Linkurser

Studiecirkel har under året hållits i Brösarp och i Sjöbo.

Styrelsen vill rikta ett varmt tack till Skånelins medlemmar för visat intresse för föreningens mångskiftande verksamheter.

Kristianstad 2002 02 19
 Styrelsen för Skånelin

Spinnegille, lördagen den 4 maj 2002

Ruth Olsson

Årets spinnegille äger rum på Glimåkras vävstolsmuseum den 4 maj kl 09 00 – 16 00.

Alla spinnerskor och andra linintresserade utan spinnrock är hjärtligt välkomna till en dag i linspinnandets tecken.

Som vanligt kommer det att serveras förmiddagskaffe och lunch. De som är intresserade av kaffe och/eller lunch ombedes anmäla detta till Ruth Olsson, tel 0416-12 230.

Vid Skånelins årsmöte 2001 hos Karin Persson, Gamla skolan i Norra Ströö, berättade Karin om sin farmor Bengta Persson. Nedan följer anförandet under rubriken

En linsaga

När jag ser en linnevävnad eller ett linnetyg så tycker jag mig se att varpen den är tiden som är oändlig. Till den har man använt det bästa och finaste garnet och finns det någon liten fnurra på tråden så kan det vara en jordbävning eller en storm, medan det jämna i tråden är solsken och årstidernas växlingar. Inslaget i väven är människorna, där är det som oftast fler ojämnheter i tråden. Det kan vara krig, olyckor, sjukdom och död. Det jämna i tråden är livets glädjeämnen, bröllop och barnafödelse och att man kan äta sig mätt.

Det är just om människor och om livsglädjen, men även om sorg och död detta skall handla om bl a min farmor, Bengta Persson, och hennes mor Kersti Svensdotter.

Vi börjar 1848 då Per och Kersti gifte sig. De bosatte sig på Ivö, ön som ligger i Ivösjön. Där tog de över Pers föräldrahem, Ivö nr 6. De fick åtta barn. Min farmor Bengta född 1862 var nummer sex i syskonskaran. Fyra skulle nå vuxen ålder. Nödåret 1868 i augusti månad dog Per. Då hade makarna redan mist två barn. Kersti stod ensam med sex barn och det är efter Pers död som det här med linet börjar.

Först arrenderas gården ut, men det var skulder så den fick gå till försäljning. Då skulle Enkan, som det står i kontraktet erhålla livstidsundantagsförmåner, som var ränta på köpeskillingen, och idag skulle vi kalla det för änkepension. Vad skulle hon då ha? Jo, jag har läst i kontraktet 24 kubikfot råg, 6 kubik-

Välkomna till Jularps Skola och Enetorpets färg

Boel Jeppson

Enetorpets färg AB startade 1994 i en liten tillverkningslokal som byggdes i anslutning till ett skogstorp med beteckningen Enetorp nr 1 och som låg vid Rönneåns dalgång mitt i Skåne. Namnet Enetorp härstammade från det köpekontrakt som skrevs vid avstyckningen 1908 och där säljaren förutom att upplåta gräsbete för en ko även förband sig att "tillåta Elof Pålsson och hans hustru, att å bemälda fäladslott hugga enris till stängsel och för husbehov." Enen var då ett vanligt förekommande träd i Mellanskånes risbygd.

Målsättningen för Enetorpets färg är att tillverka färg för byggnadsmålning. Råvarorna och produkterna skall vara desamma som de man använde innan den moderna färgindustrin tog fart omkring 1950-talet. Plastbaserade bindemedel är portförbjudna i tillverkningen. Att utveckla produkter som kan ersätta det moderna färgmaterialet är en av företagets huvuduppgifter. Kunskaperna om det färgmaterial man har använt finns framför allt hos de äldre målarmästarna samt i litteraturen, speciellt i de böcker som användes inom utbildningen av målare innan 1950-talet. Det har dock varit ett pussel att kombinera dessa kunskaper med dagens krav på färgtillverkning och inte minst med de moderna material som idag används som underlag för färgerna.

Idag finns Enetorpets färg i Jularps Skola utanför Höör i Skåne. Förutom tillverkningen finns i skolan även Jularps Handelsbod som är en butik inriktad på byggnadsvård. Det finns även planer för utställningar, kurser m m.

Föreningen Skånelins årsberättelse 2001

Föreningen har under sitt femtonde verksamhetsår haft 195 betalande medlemmar. En minskning av medlemsantalet har skett jämfört med 2000, från 229 till 195 medlemmar. Medlemsavgiften har varit oförändrad, 70 kr. Följande medlemmar har ingått i Skånelins styrelse:

Ulla-Britt Lanz, Örskelljunga, ordförande

Ruth Olsson, Sjöbo, vice ordförande
Henny Johansson, Brösarp, kassör
Charlotte Rolfsson, Kristianstad, sekreterare
Jan Lindberg, Billeberga
Ulla Jönsson, Trelleborg
Eva Ekstrand, Kävlinge
Marie Irlblad, Kågeröd

Suppleanter:

Solgerd Nilsson, Kävlinge
Annika Henriksson, Eslöv
Bengt Svennerstedt, Lund
Sten Stymne, Svalöv
Björn Attervall, Bjärred

Adjungerade hemslöjdskonsulenter i styrelsen:

Annhelen Olsson

Revisorer:

Jan-Greger Persson, Kävlinge
Sonja Johannesson, Kävlinge
Anita Svensson, Tågarps; suppleant

Valberedning:

Jan-Greger Persson, Kävlinge
Karin Persson, Färlöv
Elna Danielsson, Gladsax

Styrelsen har under verksamhetsåret haft fem protokollförda sammanträden nämligen:

25 mars	Årsmöte i Norra Strö skola
21 maj	Brydestuan i Svalöv
13 augusti	Gunnar Nilsson på Gunnarshög
7 november	Ulla Jönsson, Trelleborg
15 januari	Ruth Olsson, Sjöbo

Föreningens årsmöte:

Ordförande Ulla-Britt Lanz kunde hälsa ett 30-tal medlemmar välkomna till årsmötet i Norra Strö skola.

Karin Persson från Norra Strö berättade om sina rötter, se artikel. Efter årsmötet serverades kaffe och linfröbullar.

Skånelin har erhållit hyresbidrag från Svalövs kommun med 29 000 kronor.

Övriga aktiviteter

5/5	Spinnegille i Boarps hembygdspark, Båstad
6/5	Visning av ull och lin, Hörjelgården
17/5	Hembygdsdag i Röstånga, visning av linberedning
24/6	Linberedning i Näsums hembygdsförening

och som visar hur viktigt linet var för henne. Ja, det hade så stor betydelse så det hon skrivit ner på arket om linet och dess beredning fick följa med när de flyttade från Mölleröd till Arkelstorp och som jag avslutar denna lilla "linsaga" med. Den har varit införd i Linum, för ett antal år sedan men jag tror att Ni kan läsa det en gång till.

Om linet och dess beredning

Uppptecknat av fru Bengta Persson, Mölleröd

Linfröet sås en av sista dagarna i maj, i därtill förut beredd och tjänlig jord. Omkring fjorton dagar efter plantan är uppkommen gås linstycket om, för att bortplocka ogräset. Detta bör försiggå en gång till, med fjorton dagars mellanrum. Sedan skall det vara orört till fröhusen äro fullt utbildade och bladen något avfallna från stjälken. Sedan ryckas de upp med rötter, läggas i högar och sen uppsättas för att fröhusen skola mogna i solen. Därefter avrepas de och tillvaratagas, stänglarna utbredas, hälst på någon fränskild betesmark, få ligga där omkring sex veckor, äro sedan färdiga att upptaga. Därefter torkas de, brytas, skäktas och häcklas och äro sedan i ordning för spinnrocken.

Fotnot: Jag fick aldrig träffa varken Farmor eller Farfar. Jag föddes flera år efter deras död.

Linodling under 2002

Jag Lindberg, Värmö, Billeberga kommer i år att odla spånadslin. Du som vill rycka lin till beredning eller till buketter, kan kontakta Jan Lindberg på tel 0418-66 07 07 för vidare överenskommelse.

Linberedningskurs 2002

Även i höst kommer det att genomföras en kurs i linberedning och spinning i Vuxenskolans regi.

Kursen inleds med skördearbetet på fältet i juli-augusti och fortsätter därefter med rötning och hela beredningsarbetet både traditionellt

och maskinellt. Vidare informeras om hur man spinner på slända, spinnrock och spinnmaskin.

Anmälan om deltagande i linberedningskursen kan göras till Ruth Olsson, tel 0416-12 230.

LINBEREDNINGSKURS planeras lördagen 10 augusti kl 09 00 t o m söndagen 11 augusti kl 16 30 på Glimmebodagården i Brösarps norra backar. Är Du intresserad eller någon bekant? Hör av Dig till Henny Johansson, tel 0414-73 086, 73 109 eller Karin Bringert tel 0414-73 121 före midsommar. Kursavgift inkl kost c:a 750:-.